

Evaluarea riscurilor— calea spre locuri de muncă sănătoase

O campanie europeană
privind evaluarea riscurilor

<http://hw.osha.europa.eu>

European Agency
for Safety and Health
at Work

Healthy Workplaces

Scopul prezentării

- **Asistarea întreprinderilor, în special a celor mici și mijlocii, în înțelegerea procesului de evaluare a riscurilor (ER) și a importanței acestuia.**
- **Furnizarea unui instrument care le va permite să desfășoare ER pe cont propriu.**
- **Oferirea de acces la surse importante de informații.**

Legislație – Evaluarea riscurilor

- **Angajatorii au obligația generală de a asigura securitatea și sănătatea lucrătorilor în toate aspectele legate de muncă.**
- **ER permite angajatorilor să aplice măsurile necesare pentru protecția securității și sănătății lucrătorilor acestora.**
- **În baza legislației privind sănătatea și securitatea, toți angajatorii trebuie să desfășoare ER periodice (Directiva-cadru 89/391, transpusă în legislația națională).**
- **Această prezentare se bazează pe principiile directoare privind ER (ar trebui să identificați legislația națională specifică aplicabilă dvs.).**

Ce este evaluarea riscurilor?

- ER este procesul de evaluare a riscurilor pentru securitatea și sănătatea lucrătorilor, generate de pericolele de la locul de muncă. Este o examinare sistematică a tuturor aspectelor muncii, pentru a se stabili:
 - ▶ Cauzele unor posibile vătămări sau răniri,
 - ▶ Posibilitățile de eliminare a pericolelor și, dacă nu este posibil,
 - ▶ Măsurile de prevenire sau protecție care trebuie aplicate pentru a ține sub control riscurile.
- ER constituie fundamentul unei gestiuni eficace a securității și sănătății și este o activitate cheie pentru reducerea accidentelor de muncă și a bolilor profesionale.

Pe scurt: pericole și riscuri

- **Un pericol poate fi orice sursă potențială de vătămare – materiale, echipamente, metode sau practici de lucru.**
- **Un risc este probabilitatea, mică sau mare, ca o persoană să fie vătămată ca urmare a unui pericol.**

Cine realizează ER?

- **Persoanele care efectuează ER pot fi:**
 - ▶ **Angajatorii înșiși**
 - ▶ **Angajații numiți de angajator**
 - ▶ **Evaluatorii sau prestatorii de servicii externi, DACĂ nu există personal competent la locul de muncă**
- **Evaluatorii trebuie asistați cu informațiile, formarea, resursele, timpul și sprijinul de care au nevoie.**
- **Oricine ar realiza ER, angajatorul are responsabilitatea finală pentru evaluare.**

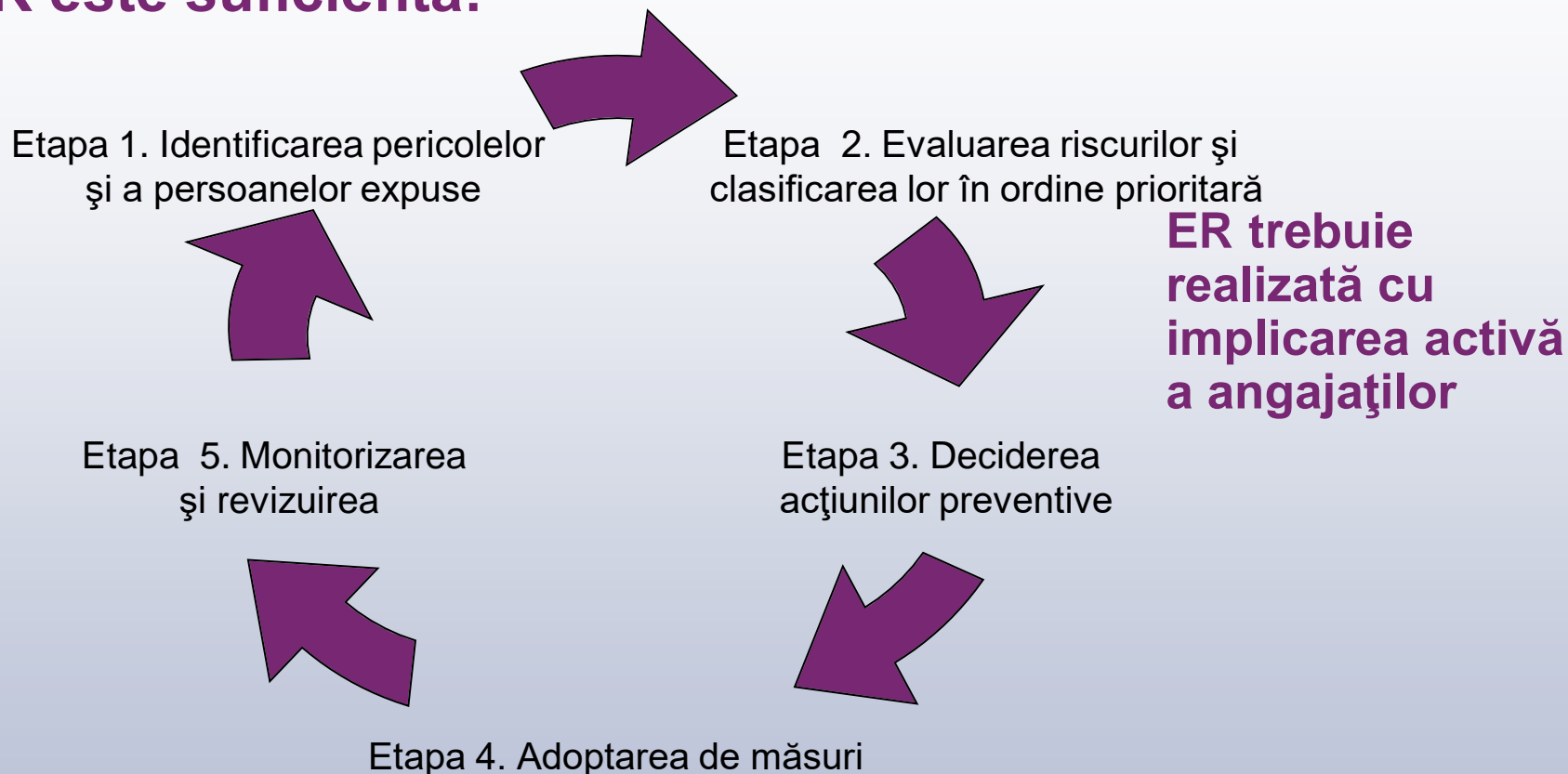
Cum se realizează ER?

Există două principii care ar trebui respectate întotdeauna când se realizează ER:

- **ER trebuie structurată astfel încât să asigure abordarea tuturor pericolelor și riscurilor relevante (de exemplu, să nu se neglijeze sarcinile secundare, precum curățenia).**
- **Atunci când este identificat un risc, ER trebuie să înceapă de la principiile de bază, analizând posibilitatea eliminării riscului.**

Abordarea ER în cinci etape

Pentru majoritatea organizațiilor, o abordare în cinci etape a ER este suficientă:

Etapa 1: Identificarea pericolelor și a persoanelor expuse (1)

Sugestii pentru identificarea pericolelor importante:

- Verificarea postului de lucru și căutarea surselor posibile de vătămare.
- Consultarea lucrătorilor și/sau a reprezentanților acestora pentru a le cunoaște problemele.
- Examinarea riscurilor pentru sănătate pe termen lung (niveluri ridicate de zgomot sau expunerea la substanțe periculoase), nu doar a celor evidente sau imediate.
- Analizarea documentelor întreprinderii referitoare la accidente și boli.
- Căutarea de informații din alte surse, cum ar fi:
 - ▶ Manuale cu instrucțiuni sau fișe tehnice ale producătorilor și furnizorilor
 - ▶ Site-uri web privind securitatea și sănătatea în muncă
 - ▶ Documente privind cerințele legale și de altă natură legate de locul de muncă.

Exemplu de instrument util pentru identificarea pericolelor: lista de control

Nr.	Pericol: INCENDIU	DA	NU
1	Se utilizează substanțe oxidante sau inflamabile?		
2	Substanțele oxidante sau inflamabile sunt depozitate în spații aerisite?		
3	Există surse de aprindere?		
4	Zonele cu risc de incendiu sunt semnalizate adecvat?		
5	Există planuri de urgență și de evacuare?		
6	Există alarme de incendiu?		
7	Căile de evacuare sunt marcate?		

Etapa 1: Identificarea pericolelor și a persoanelor expuse (2)

- Pentru fiecare pericol este important de știut
 - ▶ Ce persoane/grupuri de persoane ar putea fi vătămate: util pentru identificarea modalităților optime de gestionare a riscurilor
 - ▶ Cum interacționează aceste persoane cu riscurile (de exemplu, prin expunere directă sau indirectă)
 - ▶ Cum ar putea fi vătămați, de exemplu, ce tipuri de accidente sau boli se pot produce
- O atenție deosebită ar trebui acordată problematicii legate de gen și grupurilor de lucrători care pot fi expuși unui risc crescut sau care au nevoi speciale:
 - ▶ Lucrători cu dizabilități
 - ▶ Lucrători tineri și vârstnici
 - ▶ Femei însărcinate și mame care alăptează
 - ▶ Personal neinstruit sau fără experiență (de exemplu, angajați noi, lucrători sezonieri sau temporari)

Etapa 2: Evaluarea riscurilor și clasificarea lor în ordine prioritară

- Pentru a stabili dacă riscul este mic, mediu sau ridicat, se are în vedere:
 - ▶ Probabilitatea ca un pericol să cauzeze vătămări
 - ▶ Gravitatea posibilă a vătămărilor respective
 - ▶ Frecvența de expunere a lucrătorilor și numărul celor expuși.
- Un proces simplu, bazat pe raționament și care nu necesită abilități speciale sau tehnici complicate, ar putea fi suficient:
 - ▶ Activități cu pericole mai puțin îngrijorătoare
 - ▶ Locuri de muncă unde riscurile sunt bine cunoscute sau identificate și în care există un mijloc de control disponibil
- În cazul unor pericole sau activități mai complexe, pot fi necesare cunoștințe, asistență și consiliere profesionale.

Etapa 3: Deciderea acțiunilor preventive

La stabilirea măsurilor de prevenire și de protecție care să fie aplicate, trebuie să se ia în considerare următoarele:

- Dacă este posibilă eliminarea riscurilor și, dacă nu:
- Cum pot fi minimizate sau controlate riscurile, astfel încât să nu fie afectate securitatea și sănătatea persoanelor expuse. Aceasta se poate face prin:
 - ▶ Combaterea riscurilor la sursă
 - ▶ Adaptarea muncii în funcție de persoană
 - ▶ Adaptarea la progresul tehnic și la schimbările apărute în domeniul informațiilor
 - ▶ Înlocuirea elementelor periculoase cu elemente nepericuloase sau mai puțin periculoase
 - ▶ Aplicarea unor măsuri de protecție organizaționale sau colective, prioritar celor individuale (care sunt ultimul resort)
 - ▶ Acordarea de instrucțiuni și informații corespunzătoare lucrătorilor.

Etapa 4: Adoptarea de măsuri

- **Aplicarea unor măsuri de prevenire și protecție.**
- **O punere eficace în aplicare implică elaborarea unui plan care trebuie să cuprindă:**
 - ▶ **Persoanele responsabile**
 - ▶ **Termenele de realizare a sarcinilor**
 - ▶ **Mijloacele alocate punerii în aplicare a măsurilor.**

Etapa 5: Monitorizare și revizuire

- **Eficiența măsurilor de prevenire aplicate trebuie monitorizată.**
- **Evaluarea trebuie analizată și revizuită, dacă este necesar, inclusiv:**
 - ▶ **Atunci când apar schimbări semnificative în organizație**
 - ▶ **În urma concluziilor unei anchete asupra unui accident sau incident**
 - ▶ **Atunci când măsurile de prevenire existente sunt insuficiente sau nu mai sunt adecvate**
 - ▶ **Pentru a se asigura că rezultatele ER mai sunt relevante.**

Înregistrarea evaluării (1)

- ER trebuie înregistrată.
- Această înregistrare poate fi utilizată ca bază pentru:
 - ▶ Transmiterea informațiilor către persoanele interesate
 - ▶ Verificarea introducerii măsurilor necesare
 - ▶ Prezentarea de probe autorităților de control
 - ▶ Revizuirea măsurilor dacă se schimbă condițiile.

Înregistrarea evaluării (2)

Se recomandă înregistrarea a cel puțin următoarelor informații:

- **Numele și funcția persoanei (persoanelor) care efectuează examinarea**
- **Pericolele și riscurile identificate**
- **Grupurile de lucrători care se confruntă cu riscuri specifice**
- **O estimare/evaluare a riscurilor**
- **Măsurile de prevenire și protecție necesare**
- **Informații privind introducerea măsurilor (persoane responsabile și termene de realizare)**
- **Informații referitoare la implicarea lucrătorilor și a reprezentanților acestora în procesul ER**

Responsabilitățile angajatorilor

Angajatorul are următoarele obligații:

- Organizarea ER
- Selectarea persoanei (persoanelor) și asigurarea competenței acesteia (acestora)
- Evaluarea riscurilor și punerea în aplicare a măsurilor de protecție
- Implicarea lucrătorilor în procesul ER
- Consultarea lucrătorilor sau a reprezentanților acestora cu privire la organizarea ER și persoanele care realizează ER și care aplică măsurile de prevenire
- Deținerea unei evaluări a riscurilor
- Redactarea înregistrărilor privind ER, după consultarea lucrătorilor și/sau a reprezentanților acestora sau chiar prin implicarea lor, și punerea înregistrărilor la dispoziția acestora
- Informarea tuturor persoanelor afectate privind pericolele sau vătămările la care pot fi expuse și toate măsurile de protecție luate pentru prevenirea unor asemenea vătămări.

Drepturile și responsabilitățile lucrătorilor

Lucrătorii și/sau reprezentanții lor au dreptul/obligația:

- De a fi consultați cu privire la măsurile luate pentru organizarea ER și pentru numirea celor însărcinați cu aceasta
- De a participa la ER
- De a alerta superiorii/angajatorii privind riscurile percepute
- De a raporta orice schimbări de la locul de muncă
- De a fi informați despre riscurile privind securitatea și sănătatea lor și măsurile necesare pentru eliminarea sau reducerea acestora
- De a cere angajatorului să aplice măsuri corespunzătoare și să prezinte propuneri de reducere sau de eliminare la sursă a pericolelor
- De a coopera pentru a-i permite angajatorului să se asigure că mediul de lucru este sigur
- De a avea grijă de securitatea și sănătatea proprie și a altor persoane afectate de acțiunile lor.

Asistență suplimentară

Pe site-ul web al agenției există numeroase informații și sfaturi care vă pot ajuta:

► **Informații despre campania ER**

- cum să vă implicați
- material pentru campanie:

<http://hw.osha.europa.eu>

► **O secțiune web ER mai detaliată, care cuprinde:**

- informații despre ER
- exemple de bune practici din toată Europa
- instrumente practice: ghiduri, liste de control etc.:

<http://osha.europa.eu/topics/riskassessment>

<http://hw.osha.europa.eu>

Bine pentru tine. Bine pentru afacere.

**O campanie europeană
privind evaluarea riscurilor**